

ความเข้าใจ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

แหม วันนี้ลาภ เราได้ลาภมากเลย ไม่อย่างนั้นมันไม่มีคนกลาง คุณก็ยังไม่รู้เรื่อง วันนี้ แหม สุขยอดๆ สุขยอดเลย มันมีตัวอย่างไง เรามองมาตลอดนะ แต่บางทีเรื่องอย่างนี้มัน อะไรนะ เดี่ยวพูดอย่างนี้ ถ้าองค์กรเราไม่เข้มแข็ง อยู่ชยานี้ละ เรามองแต่ที่เราเสียดินแดน เสียดินแดน เพราะพม่าตีๆ แต่เราไม่ได้คิดเลยว่าพวกเราอ่อนแอก็มีนะ ในองค์กรของเรามันอ่อนแอ ข้าศึกมีกำลังขนาดไหนก็ได้หมด ในองค์กรของพวกเรา ตรงนี้มองเยอะมาก แต่มันจะทำได้อย่างไร

เวลาพูดถึงศาสนานะ ศาสนา ทุกคนก็หวังดีทั้งนั้นนะ หวังศาสนา เวลาพระพุทธเจ้า เราถึง เวลาคิดนะ เราคิดถึงพระพุทธเจ้าเลย พระพุทธเจ้าจะวางแผนอย่างไร? แล้วพระพุทธเจ้านี้ เห็นไหม พระเวทตัดไปขอปกครองสงฆ์ พระพุทธเจ้าไม่ให้ นะ แล้วพระพุทธเจ้าบอกว่า แม้แต่สารีบุตรโมคคัลลานะ เป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เรายังไม่ให้เลย แล้วเวทตัดเป็นใคร จะให้เวทตัดปกครองสงฆ์ เราให้สงฆ์ปกครองสงฆ์กันเอง ให้สงฆ์ปกครองสงฆ์

๔ องค์ขึ้นไปเป็นสงฆ์ ให้สงฆ์ปกครองสงฆ์ ถ้าในสมัยปัจจุบันนี่คือการกระจายอำนาจ ไม่ให้อำนาจไปรวมไว้ที่ใคร ถ้าอำนาจรวมไว้ที่ใคร ศูนย์รวมอำนาจนั้น ถ้าเป็นสัมมาทิฎฐิ เป็นที่ติจะดีมากๆ เลย เห็นไหม ธรรมาธิปไตย อย่างเช่นคอมมิวนิสต์ ลัทธิคอมมิวนิสต์ ถ้าคนผู้นำที่ดีนะ อย่างเช่น อย่างเมืองจีน เต็งเสี่ยวผิงเขาเก่งมากในทางการบริหาร ในทางเศรษฐกิจ แต่เขาไม่เก่งทางการเมือง

เหมาเจ๋อตุงนี้เก่งทางการเมืองมากแต่บริหารไม่เป็น ฉะนั้นพอถึงเวลาเสร็จแล้ว พอสร้างสาธารณรัฐขึ้นมาได้นี้ บริหารไปไม่ได้ ทำอย่างไรก็บริหารไปไม่ได้ พอบริหารไปไม่ได้ก็มีปฏิวัติวัฒนธรรม ปฏิวัติซ้ำๆ การเมืองตลอด เอาการเมืองเลี้ยงไว้ พอเติ้งเสี่ยวผิงมา จะแมวขาวหรือแมวดำก็ต้องจับหนูได้ก็พอ ทำระบบเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจประเทศเจริญขึ้นมา

พอประเทศเจริญขึ้นมา เห็นไหม ตอนที่พามาเปลี่ยนแปลงนี้ เขารื้อคันใหม่หมด เขาพัฒนาของเขาใหม่หมด แต่วันไว้แต่ แต่พิพริภคณ์ของเหมาเจ๋อตุง ใจคนเป็นธรรมชาติ บอก ถ้าไม่มีเหมาเจ๋อตุงก็ไม่มีสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉะนั้นเหมาเจ๋อตุงจะมีความผิดบ้าง เขาแบบว่า เขามองที่คุณงามความดีมากกว่า นี่การแนวคิดของเติ้งเสี่ยวผิงนะ เขาไม่ลบล้างหมดใจ เขาไม่ล้าง เขาว่าอะไรเป็นความดีเขายอมรับ แต่คนเรามันดีหมดไม่ได้ คือเขาไม่มีความสามารถทางเศรษฐกิจ

แต่เติ้งเสี่ยวผิงเขามีความสามารถทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจจีนที่ดีขึ้นมาได้ เพราะเติ้งเสี่ยวผิงเป็นคนวางรากฐานไว้ แล้วกว่าจะเริ่มต้นได้นะ เพราะว่าเริ่มต้นมา ไปสังคมนิยม แล้วไปพูดถึงเศรษฐกิจ เขาจะหาว่าลัทธิแก่ มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่ตรงข้าม แล้วเอาสิ่งที่ตรงข้ามไปบริหารองค์กรที่เขาเห็นตรงข้าม ทำยาก ทำงายไหม

นี่ไง ถึงบอกว่าธรรมาธิปไตย ถ้าเป็นธรรมนี่มันจะสุดยอดมาก ถ้าศูนย์รวมอำนาจ แต่ถ้า คนอย่างนี้มันจะหาได้ก็คน คนอย่างนี้จะหาได้ มันต้องมีบุญญาธิการมา มันต้องมีพื้นฐานของเขามา แต่ขนาดนี้ยังเก่งไปไม่ทุกด้านเลย มันก็เหมือน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รอบด้าน รอบด้าน แล้วคนจะหาคนรอบด้านอย่างนี้ มันเป็นไปได้ไหม เอตทัคคะยังแต่ละทาง ฉะนั้น เวลาปกครองสงฆ์ ให้สงฆ์กับสงฆ์ปกครองกันเอง

แล้วเวลาสงฆ์กับสงฆ์ปกครองกันเอง ในหมู่สงฆ์นั้น เวลาพระสารีบุตร เห็นไหม พวกวัชชีบุตร อะไร ที่บ้านเดิมพระพุทธเจ้าแล้วไปบวชให้ แล้วเกมาก เกมากนะ พอเกมาก คนมาฟ้องพระพุทธเจ้ามาก แล้วพระพุทธเจ้าบอกว่า

“สารีบุตร นั่นเป็นสัทธาวิหาริก” คือลูกศิษย์ของพระสารีบุตร พระสารีบุตรต้องไปจัดการ

“พระสารีบุตรบอกไปไม่ได้ ไปไม่ได้ นักเลงทั้งนั้นเลย ไปไม่ได้”

“สารีบุตร เธอเอาพระไป เอาพระไปที่มีจำนวนมากกว่า แล้วไปลงพรหมทัณฑ์ ไล่ออกจากหมู่บ้านนั้นให้หมด ไปลงพรหมทัณฑ์ด้วยธรรมวินัย”

เนียเวลาพระพุทธเจ้าสอน เห็นไหม แม้แต่ให้สงฆ์ปกครองกันเอง สงฆ์ดีหรือ สงฆ์เลว สงฆ์ไม่ใช่ดีหมดและเลวหมด ถ้าสงฆ์ไม่ใช่ดีหมดและเลวหมด ในหมู่สงฆ์นั้นมี สงฆ์ที่เลวกับสงฆ์ที่ดีปนกัน ถ้าสงฆ์ที่เลวมีอำนาจมากกว่า ในสังฆกรรม ถ้าพูดถึงสังฆกรรมนั้น ถ้าผู้ที่สงฆ์ที่มี สงฆ์ที่มีคะแนน สงฆ์ที่มีจำนวนมากกว่า เวลาโหวตโง เวลาประชุมสงฆ์ ญัตติ สงฆ์ต้องไม่ค้าน เป็นฉันทามติ ต้องหมด ใจไหม

ทีนี้เสียงส่วนใหญ่ดังไป มันก็ไปหมด พอไปหมดปั๊บ ให้ค้านไว้ในหัวใจ เสียงเรา ส่วนน้อย เสียงอื่นส่วนน้อยหนึ่ง เมื่อไหร่ก็แพ้ พอแพ้แล้วถ้าเราพูดถึงธรรมวินัย พูดถึงความดี ไปพูดความดีในหมู่โจร มันก็มีปัญหาขึ้นมา ธรรมโง เวลาธรรมหมายถึงว่าไม่ให้ มีความแตกแยก ให้สงฆ์ปกครองสงฆ์นะ แล้วไม่ให้สงฆ์แตกแยกด้วย ผู้ที่เป็นบัณฑิต ผู้ที่เป็นคุณงามความดี ผู้ที่เป็นสัมมาทิฐิ จะเห็นดีเห็นงาม เห็นตามธรรมวินัย

ถ้าเห็นตามธรรมวินัยนี้ สิ่งที่เขาอำนาจมากกว่า คำพูดอย่างนี้ ถ้าพูดถึง วิทยาศาสตร์นะ บอกว่าพระพุทธเจ้า (โทษนะ) เราไม่ได้คิด แต่เราคิดว่าโยมคิดโง ว่า พระพุทธเจ้านี้กะล่อน ทำไมบอกทำดีต้องได้ดี ก็อย่างนี้มันทำดีต้องเถียงไปเลยเถิด ทำไม ให้ค้านไว้ในใจ ให้ค้านไว้ในใจ เมื่อก่อนเราคิดอย่างนี้ไม่เป็นหรอก แต่เราเที่ยวรูดงักมา เราเจอประสบการณ์นี้มามาก

เวลาสงฆ์ที่ไหนเขาทำ เขามีปัญหาขึ้นมา มีปัญหาคือว่าเขาเห็นผิด เราไปเจอบ่อย สงฆ์เห็นผิด หลายเรื่องเลย แล้วเวลานอกกรอบนะ เวลาเราจะพูดเราพูดนอกกรอบ พูดก่อน ทำสังฆกรรม พูดนอกกรอบนะ พูดนอกกรอบเสร็จแล้ว เอาพระไตรปิฎกมาเปิดกัน เราถูกหมด เขาแพ้เราด้วยเหตุผลหมดเลยนะ แต่เวลาเข้าไปสังฆกรรมแล้ว เขาทำของเขาเฉยเลย

เขาบอกว่าเขาทำตามครูบาอาจารย์ที่เขาทำๆ กันมา ฮ้าว ทำมา อย่างนั้นเราก็โอเค เราก็ อยู่ในสังฆกรรมใจไหม เราก็ต้องแบบว่า ถ้าพูดไปสังฆกรรมนั้นมันเสียไป เห็น

ไหม อย่างเช่นลงอุโบสถ ถ้าเป็นนานาสังวาส เห็นไหม มหานิกายธรรมยุติกต่างๆ เป็น
อสังวาส รวมกันเป็นโมฆะ

ทีนี้ถ้าสังฆกรรม มันมีปัญหาขึ้นมา เห็นไหม มันจะเป็นโมฆะ เป็นโมฆะ เพราะ
สงฆ์ไม่เป็นฉันทามติ ทีนี้ลงความเห็นอย่างนั้นเราก็ต้องเห็นด้วย พอเห็นด้วย เห็นด้วยคือ
ว่าไม่ค้านไง เพราะการเห็นด้วยของพระคือการนิ่งอยู่ พอนิ่งอยู่แล้วเขาก็จัดการกันไป แต่
ศีลนั้นมันจะมีกรรม หมายถึงว่ามันจะมีกรรมตกเนื่อง ตกผลึกในใจ เพราะเราทำกรรมใช่
ไหม กรรมมันต้องมี

ทีนี้เรากันไว้ในใจเพื่อไม่ให้มีกรรมอันนั้น เอาค้านไว้ในใจ บอกอันนี้ไม่เห็น
ด้วย เช่นอย่างการทำผิดครั้งนี้มันเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน เราไม่เห็นด้วยกับความผิดอัน
นี้ เราไม่ยอมรับ แล้วผลประโยชน์เราก็ไม่รับ ใครทำก็เป็นกรรมของเขาไป เราก็อันเห็น
ไหม ให้ค้านไว้ในใจ ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นคนรุ่นใหม่ ทำไมต้องค้านไว้ในใจ ก็ค้าน
มันเลยสิ จัดการเลย ให้สงฆ์นั้นมันสะอาดบริสุทธิ์

หนึ่ง เขาเป็นกำลังที่มากกว่า แล้วประสาเราเป็นจรตนิสัย คือนิสัยเขาเป็นอย่างนั้น
นิสัยใจกร มันก็คือใจกร เวลาให้สงฆ์ปกครองแล้วนะ ธรรมวินัยยังบัญญัติไว้อีก ว่าเจอ
เหตุการณ์อย่างนี้ให้ทำอย่างนั้น เจอเหตุการณ์อย่างนั้นให้ทำอย่างนั้นนะ แล้วเราเอาตัว
รอดได้ พอเอาตัวรอดได้ เห็นไหม ถ้าเราสะอาดบริสุทธิ์นะ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าศีลเราดี
เห็นไหม ศีลที่สะอาดบริสุทธิ์ เห็นไหม

ในธรรม ศีลที่ดีจะเกิดในสมาธิที่ดี สมาธิที่ดีคือสัมมาทิฐิ จะเกิดปัญญาที่เป็น
สัมมาทิฐิ ถ้าศีลไม่มี ศีลไม่ดี สมาธิเกิดมา มันก็เป็นมิจฉาสมาธิด้วย ปัญญาที่เกิดปัญญา
มันไปไม่รอดหรอก ทีนี้ถ้าคนผ่านประสบการณ์อย่างนี้หนึ่งคน หรือว่าพระพวกเรา ผู้มี
บุญมาเกิด ว่าอย่างนั้นเลย ทำสิ่งที่ดีมาตลอดเห็นไหม มันจะพัฒนาให้จิตดวงนี้ มันเป็นผู้
ที่สะอาดบริสุทธิ์ แล้วมันพ้น พ้นจาก มันเห็นวิกฤตอย่างนี้ คนเห็นถูกเห็นผิดนะ

คนที่จะเป็นอาจารย์คน คนที่จะเป็นพ่อแม่คนนะ ลองคิดลองดูมาทั้งชีวิต พระที่
ประพฤติปฏิบัติมา แม้แต่สังคมสงฆ์มันยังมี ๒ ฝ่าย ๓ ฝ่าย มีความเห็นแตกต่าง ในการ
ปฏิบัตินะ ก็เลศกับธรรมในหัวใจ จะเห็นความแตกต่างอีกมหาศาลเลย ในการปฏิบัติ ทีนี้

ความแตกต่างในใจ เราจะเอาสิ่งที่เป็นสัมมาทิฐิ เอาความเห็นที่ดิ่งม ชนะตัวเองมาตลอดไปนี่ มันผ่านวิฤติมาจากสังคม จากความเป็นอยู่ อย่างพวกเรายู่ ปัจจัยเครื่องอาศัย

อย่างของปัจจัย ๔ เราก็อ่าทุกข์ยากพอแรงแล้ว ไปปฏิบัตินะ เอาเข้าจริงๆ มันทุกข์ยากยิ่งกว่านี้อีก ทุกข์ยากอย่างนี้ มันไป เห็นใหม่ เวลาพระเทวทัตมาขอปกครองสงฆ์ ท่านบอกเลย แม้แต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เรายังไม่ให้เลย ทำไมเราจะให้เทวทัต เราไม่ให้หรอก แล้วเวลาเราให้ เราก็อ่าให้สงฆ์ปกครองสงฆ์ การที่สงฆ์ปกครองสงฆ์เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะคน สงฆ์คือพระ จากคฤหัสถ์มาบวชมาเป็นพระ แล้วการบวชมาเป็นพระมันจะมีไปเรื่อยๆ

อย่างภิกษุณี นางภิกษุณี นางภิกษุณีในฝ่ายเถรวาทเราถือว่า ในเมื่อภิกษุณีมันขาดช่วงไป พอขาดช่วงไป มันไม่มีใครบวชต่อไปไง แล้วพระพุทธรเจ้า อนาคตังสญาณท่านก็บอกแล้ว ภิกษุณีอยู่อีก ๕๐๐ ปีมันจะหมดไป คำว่าหมดไป คือว่าเหมือนกับ โทษณะเหมือนไม่มีมนุษย์ มนุษย์จะเกิดเป็นมนุษย์อีกได้ไหม? มนุษย์นี้ เห็นใหม่ การสืบพันธุ์ทำให้เราเกิดมนุษย์ต่อๆ ไป ไม่มีมนุษย์สืบพันธุ์กัน จะไปเกิดเป็นมนุษย์ใหม่?

ไม่มีพระที่เป็นสังฆกรรม บวชทำญัตติจตุตถกรรมให้เป็นสงฆ์ มันจะเป็นสงฆ์ขึ้นมาได้ไหม ทีนี้นางภิกษุณีมันไม่มีใช่ไหม? แล้วมันก็ขาดไปแล้วไง ทีนี้ให้สงฆ์ปกครองสงฆ์ เพราะสงฆ์มันจะมีพระบวชต่อๆ กันมา ตั้งแต่พระพุทธรเจ้าปรินิพพานจนปานนี้มีพระบวชต่อๆ มา อย่างลังกาไม่มีก็มาขอจากอยุธยา อยุธยาไม่มีก็จะขอจากลังกา มันมีพระบวชต่อๆ กันมา เห็นใหม่ สงฆ์ปกครองสงฆ์ หมายถึงว่าสงฆ์มันมีพระบวชใหม่ พระมันเป็นปัจจุบัน พระมันเป็น..

อย่างภาษาไทยเรานี้ ภาษาโบราณกับภาษาเดี๋ยวนี การเขียนก็ไม่เหมือนกัน ภาษาไทยเหมือนกัน มันก็ยังเปลี่ยนแปลงเลย สังคมมันวิวัฒนาการมาตลอดไป สงฆ์ปกครองสงฆ์ คือมันเป็นปัจจุบันตลอดไป ปัจจุบันที่สงฆ์ในสังคมนั้นปกครองสงฆ์สังคมแล้วสงฆ์สังคมนั้น อย่างเช่นเราเกิด เราเกิดมาเห็นใหม่ เกิดเป็นมนุษย์ พบพระพุทธรศาสนา แล้วพระพุทธรศาสนา จะเกิดเป็นครูบาอาจารย์เรานี้ ตั้งแต่หลวงปู่มนัมาก่อนหลวงปู่มนัขึ้น ไปนะ เพราะผู้ปฏิบัติก็มี แต่ก็ปฏิบัติไปโดยศักยภาพของตัวเอง

แต่พอหลวงปู่มันท่านมาเกิดของท่าน แล้วท่านมาค้นคว้าของท่าน ค้นคว้าในตัว
 ของของท่าน แล้วท่านมาสอนพวกเรา สอนพวกต่อๆ กันมา เราเกิดในยุคทอง แล้วมัน
 ก็จะเสื่อมไปโดยยุคทอง พอยุคทองขึ้นมาใช้ใหม่ เราทองเต็มไปหมดเลย เวลายุคทองคือ
 ยุคธรรมะเจริญ ในภาคปฏิบัติเดี๋ยวนี้เด็กเกิดมา สังคมทุกอย่างอยากปฏิบัติหมดนะ แต่
 ก่อนหน้านั้นนะ พอบอกว่าปฏิบัตินะ ทุกคนบอกว่ามึงจะบ้าหรือ ทุกคนกลัวบ้า ทุกคน
 กลัวผิดพลาด เพราะไม่มีใครรู้จริง

แต่เดี๋ยวสังคมปัจจุบันนี้ ตั้งแต่หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มันมา แล้วครูบาอาจารย์ท่าน
 ฟั่นฟูมา สังคมปฏิบัติมันเจริญเฟื่องฟู พอเจริญเฟื่องฟู พอบอกปฏิบัติ เออ ทุกคนอยาก
 ปฏิบัติ ทุกคนอยากพ้นทุกข์ แต่ทำได้ไม่ได้สักเรื่องหนึ่งนะ แต่มันเป็นประเพณี
 วัฒนธรรม ตกผลึกไปในใจคนแล้ว แล้วเราเกิดมายุคอย่างนี้ นี่ไง สงฆ์ปกครองสงฆ์ไง

เวลาเราพิจารณาของเราเนะ เรานั่งภาวนาของเรา เราพิจารณาของเรา เราพิจารณา
 ย้อนของเราไป แล้วภูมิใจนะ ภูมิใจว่า อืม ปฏิบัติจะทุกข์ขนาดนี้ ความเป็นอยู่เราก็ไม่ใช่
 สบาย ก็ทุกข์มาพอแรง แต่เวลาพูดถึงว่าเราเกิดมาในยุคทอง อืม เราเองก็มีบุญ มันจะยก
 ตูดตัวเองนะ เอ็งก็ยังมีบุญนะ เอ็งเกิดมาเจออาจารย์ ถ้าเอ็งไม่เกิดมาเจออาจารย์นะ มึงตก
 ทะเลแน่ๆ

เวลาเรานั่งทบทวนของเราเองนะ เรายังภูมิใจนะ ว่าเราเกิดมาในยุคทอง เราเกิดมา
 ในยุคครูบาอาจารย์ ยุคที่เรามีโอกาสได้แก้ไข แล้วเราเกิด ครูบาอาจารย์ท่านแก้ไขของ
 ท่านมา เราจะพูดบ่อยมากกว่า ท่านต้องสร้างบารมีของท่านมา แล้วท่านแก้ไข นี่วิกฤตดิใน
 ข้างใน สงฆ์ปกครองสงฆ์มันเป็นอย่างนี้ แล้วสงฆ์ปกครองสงฆ์

แล้วสงฆ์ส่วนใหญ่ คูลิ พระพุทธเจ้าองค์เดียวเนะ วางศาสนามาสองพันกว่าปี
 หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มันนะว่าสององค์ แต่จริงๆ แล้ว หลวงปู่มันเป็นหลัก หลวงปู่มันองค์
 เดียวแท้ๆ เลย

ที่วางรากฐานมานี้ ถ้าเป็นสงฆ์ทางอื่นเขา เขาก็วางแนวทางลัทธิที่เขาปฏิบัติทางอื่นเห็น
 ใหม่ ที่เขาปฏิบัติกัน ในวงปฏิบัติเดี๋ยวนี้มันมีอีกกี่แนวทาง มันมีคนสอนอยู่อีกกี่ชนิด
 ชนิดอื่นๆ ที่ทำ ทำมา ผลมันอยู่ที่ไหน? ผลในการปฏิบัติมันอยู่ที่ไหน? แล้วใครได้ผล
 จริง?

แต่หลวงปู่มันท่านไม่ได้ประกาศ ท่านไม่ได้บอกว่าผลมันอยู่ที่ไหน? เพราะท่านล่องไปแล้ว แต่เราพูดทางวิชาการ ว่าเวลาหลวงปู่มันออกมาปฏิบัติ แล้วหลวงปู่มันสอนลูกศิษย์มา ผลมันอยู่ที่ไหน ก็ผลมันอยู่ที่สอนต่อๆ กันมา แล้วที่พุทธธรรมแล้วถึงที่สุด แล้วเวลาเผาแล้วกระดูกเป็นพระธาตุ กระดูกเป็นพระธาตุนี้มันเป็นผลทางวิทยาศาสตร์นะ เป็นทางวัตถุที่พิสูจน์กันได้ แต่ความจริงผลมันเกิดที่จากใจ

เพราะหลวงปู่มันท่านเป็นความจริง เวลาท่านสื่อธรรมกัน สื่อธรรมกัน มันอยู่ในลุ่ม อยู่ในกติกา อยู่ในศูนย์ที่ควบคุม อยู่ในศูนย์ที่ตรวจสอบกัน หลวงปู่มันตรวจสอบลูกศิษย์ ถ้าไม่ตรวจสอบลูกศิษย์ ท่านจะพูดบอก หลวงตาท่านเล่าให้ฟังประจำ

“หมู่คณะ จำท่านขาวไว้ละ ท่านขาวได้คุยกับเราแล้ว ท่านขาวได้ตรวจสอบแล้ว ให้จำท่านขาวไว้” เห็นไหม

หมู่คณะ สงฆ์ได้ตรวจสอบกันแล้ว ในลุ่มนั้น ในกติกานั้น ได้พิสูจน์กันแล้ว เห็นไหม มันสะอาดบริสุทธิ์อย่างนั้น ที่นี้สะอาดบริสุทธิ์อย่างนั้น จากหลวงปู่มันองค์เดียวแท้ๆ เลย วางรากวางเกณฑ์ วางหลักวางฐานมาถึงพวกเรา แล้วพวกเราประพฤติปฏิบัติในยุคทอง ยุคทองอย่างนี้มันเกิดขึ้นมา สงฆ์ปกครองสงฆ์ ที่นี้ถ้าสงฆ์ปกครองสงฆ์ขึ้นมาแล้ว มันเป็นประโยชน์ไหม สิ่งที่มีเป็นประโยชน์ นี้พระพุทธเจ้าวางหลักเกณฑ์ไว้แบบนี้

ที่นี้คนไม่เป็นไง เราไม่เป็นนะ ทุกคนนะคิด เพราะทุกคนพึ่งตัวเองไม่ได้ ทุกคนไม่รู้จักตัวเอง ทุกคนไม่มีหลักมีเกณฑ์ ก็คิดเลย ทุกคนคิดนะ เราจะส่งโลกนี้ให้คนรุ่นหลังด้วยทรัพยากรที่ดี เราจะส่งสังคมที่ดีกลับให้ลูกให้หลานเรา เอ็งส่งอะไรกัน? ส่งจีไคไลง ส่งจีโลก จีโกรธ จีหลงง มึงส่งอะไรกัน? ถ้าส่ง เพราะเรามองไปอย่างนั้นใช้ไหม?

ถ้าเราจะส่งนะ เราจะส่งสังคมที่ดี ส่งทรัพยากรที่ดี ส่งโลกที่ดีให้แก่ลูกหลาน เราทำตัวดีก่อนๆ แม่ปู่กับลูกปู่ ถ้าเราทำตัวดี เห็นไหม หลวงปู่มันท่านทำเป็นตัวอย่าง คือตัวอย่างที่ดี มันถึงจะเป็นสิ่งที่ดีได้ มีอยู่องค์เดียวในจักรวาลนี้คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้า เวลานอน นอนสี่ไฮยาสน์ พระพุทธเจ้าไม่เคยนอนหงาย พระพุทธเจ้านอนสี่ไฮยาสน์

พระพุทธเจ้านี้พุทธกิริยานะ กิริยาของพระพุทธเจ้าจะสงบเสงี่ยมมาก จะนึ่มนวลมาก จะไม่มีขยับเลย แล้วยังอยู่องค์เดียว พระสารีบุตรเป็นอัครสาวกเบื้องขวา พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย ยังทำอย่างนั้นไม่ได้เลย ละกิเลสได้แต่ละจรตินิสัยไม่ได้ กิเลสคือสันดาน สันดานชั่วของเรา เราละได้ แต่ความเคยชินของเราละไม่ได้ เพราะเราปฏิบัติมาอย่างนี้

เราถึงเห็นพวกทางโลก มีข้าราชการผู้ใหญ่หลายคนเลยอดบวชได้ แต่เขาต่อรองไม่คู่ก็ได้ แต่ขอคิบบัวได้ คิบบัวได้ คิบบัวได้ ให้มันเคยชิน เห็นไหม ละบวชได้ แต่ขอคิบบัวน้อยหนึ่ง มันความเคยชิน ความเคยชินมันละได้ยาก แต่ไอ้เรื่องกิเลสตัณหา ไอ้เรื่องไม่ทำนี่พอละได้ สาวกสาวกจะทำได้อย่างนั้น มีอยู่องค์เดียว พระพุทธเจ้าองค์เดียวแท้ๆ เลย

ทีนี้พอตำราเขียนไว้ว่าพระอรหันต์กิริยาต้องเป็นอย่างนั้น ก็คิดว่าพระอรหันต์คือพระพุทธรูปใด พระอรหันต์ต้องกระดิกไม่ได้เลย ถ้ากระดิกนี้เป็นปุถุชนหมด ทีนี้เป็นพระอรหันต์ใหม่ เป็นพระอรหันต์ใหม่ มันไปตรวจสอบที่หลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นเวลาเทศน์นะ ไปหมด มือไป กระโถนนะกลิ้งไปเลย ไปหมด เวลามันไปหมด มันเป็นจรตินิสัย

อันนี้คนเขาบอก ถ้าเป็นพระต้อง นะโมตัสสะ ะคะวะโตะๆ แล้วก็นอนหลับกัน เว้ย มันไม่ออกมาจากใจ ถ้าออกมาจากใจ ต้องปล่อยธรรมชาติของมันออกมา ถ้าปล่อยธรรมชาติของมันออกมา นี่ธรรม เห็นไหม นี่ธรรมเป็นใหญ่ ถ้าธรรมเป็นใหญ่แล้วกลัวอะไร เราพูดสังฆธรรมนี่กลัวอะไร? ไม่เคยกลัวอะไรเลย นี่ไง สงฆ์ปกครองสงฆ์

เราจะบอกว่าสงฆ์ปกครองสงฆ์แล้ว พระพุทธเจ้าขนาดว่าไม่ให้ใครปกครอง ให้สงฆ์ปกครองสงฆ์ แล้วสงฆ์ที่จะปกครองมันเป็นยุคเป็นคราว ถ้ายุคที่สงฆ์ที่ดี ยุคที่สังฆมที่ดี สังฆมตั้งแต่หลวงปู่มั่นมานะดีมาก ดีมากยิ่งเราเป็นคนที่ชอบศึกษา เราไปอยู่กับองค์ไหน เราจะพยายามจะถามแต่เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องอดีตใจ

อดีตตั้งแต่สมัยหลวงปู่มั่นท่านเสียไปแล้ว สงฆ์พอพระปกครองกันเอง มันมีทาง นครพนม หรืออย่างไรนี้ มันมีวัดๆ หนึ่ง แล้วแม่ชีหลง หลงว่าเป็นพระอรหันต์ แล้วพระ ในวัดนั้นก็ไปกราบแม่ชีกัน ให้แม่ชีเป็นใหญ่ แล้วสงฆ์ก็ประชุมกันใจ ให้หลวงปู่ฟื้นไป แก่ เขารักกันมากนะ หลวงปู่ฟื้นไปแก่ หลวงปู่ฟื้นไปนะก็ไม่ใช่ไปแบบว่าจะไปแก่เขาจะ

หลวงปู่ฟื้นไป ก็เป็นพระธุดงค์ไปใจ ไปถึงก็ไปขอพระ ไปขอพระก็ไปคุยกับพระ ในวัดทั้งหมดเลย ว่ามีความเห็น มีมุมมองกันอย่างไรง สุกท้ายแล้วจับประเด็นได้หมดแล้วก็ไปประชุมสงฆ์ใจ แล้วก็ถามแม่ชีภาวนาที่ว่า ภาวนาได้ ภาวนาได้ หลวงปู่ฟื้น ชี้ให้ บอกแม่ชีนี้ภาวนาไม่เป็น ส่งออกหมดใจ แล้วพอคิดไม่เป็นปุ๊บก็เป็นมติสงฆ์แล้ว มติสงฆ์ก็บังคับสงฆ์ ให้เจ้าอาวาสนั้น ให้มีความเห็นถูกต้องกลับมา แล้วโดยเจ้าอาวาสก็ มีความเห็น

เราจำเนื้อหาสาระได้ แต่จำวัดกับสถานที่ไม่ได้ แต่มีจริง เราไปศึกษานะ เวลาพระ เรา สมัยที่เป็นลูกของหลวงปู่มั่นทั้งหมด องค์กรมีความเห็นทิสฺฐิ มีความเห็นผิด มีความเห็นอย่างไรนี้ จะไปช่วยเหลือ จะเจือจานกัน จะแก้ไขกัน จะแก้ไข จะรักกัน จะ คอยดึงชักนำ ให้เขามาถูกต้องให้หมด แต่ในปัจจุบันนี้ไม่มีแล้ว ไม่มีเพราะอะไร? ไม่มี เพราะกิเลส ทิสฺฐิมันเกิดสูงมาก

สูงมากกว่า เวลาไปนะ เอ็งลูกศิษย์ใคร แล้วอึ้ง เห็นไหม อึ้งว่าอาจารย์สอนอย่าง นี้ อย่างที่พูดเมื่อกี้ เวลาเราพูดถึงประชุมสงฆ์ เขาบอกว่า เขาทำตามครูบาอาจารย์กันมา ครูบาอาจารย์ก็สาธุนะ หลวงตาท่านเป็นพระมหา ท่านเป็นมหา ท่านเรียนบาลีมา ทาง ตำรานี้ท่านรู้มาก ท่านไปอยู่กับหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นจะสอนอะไร? หลวงปู่มั่นเป็นพระ อรหันต์ ท่านแน่ใจว่าหลวงปู่มั่นไม่ผิดหรอก

แต่ของเราก็ยังมีทางวิชาการ มันก็ไปเปิดพระไตรปิฎก เปิดพระไตรปิฎกมาจับ ไม่ผิดเลยๆ หลวงปู่มั่นทำถูกต้องหมดเลย อันนี้ก็เหมือนกัน ท่านเป็นถึงมหานะ ท่านยัง มาตรวจสอบในพระไตรปิฎก ตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งๆ ที่หลวงปู่มั่นพูดก็ลงใจแล้ว แต่ก็ดูให้มันแบบว่าชื่นใจ เพราะมันยิ่งคุณมันยิ่งชื่นใจนะ อาจารย์เราก็คงพูดถูก พระไตรปิฎก ก็บ่งบอกเหมือนกันเลย มันยิ่ง โอ้โฮ ชัดเจนนะ มันลงใจ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ใจ

แต่เดี๋ยวนี้เวลาพูดขึ้นมาจะ อาจารย์สอนอย่างนั้น แล้วพระไตรปิฎกว่าอย่างไร มันขัดแย้งกัน ถ้าพูดถึงว่าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม มันจะขัดแย้งกับพระไตรปิฎกได้อย่างไร? อย่างเช่นเราเป็นคนที่ดี เราทำดีทั้งหมด ความดีเราจะขัดกับกฎหมายไหม เราทำดีหมดเลย มันจะขัดแย้งกับกฎหมายไหม เพราะกฎหมายบังคับไว้ไม่ให้คนทำชั่ว แล้วถ้าเราทำดีมันจะผิดกฎหมายไหม?

แล้วเขาบอกว่าทำตามอาจารย์ แล้วมันผิดกฎหมาย มันดีหรือชั่ว อ้าว เขาไม่คิดใจ แต่พูดถึงว่าเวลาพูด เห็นไหม มันย้อน ธรรมะมันไม่มีขัดแย้งกันหรอก เราทำความดีกัน มันจะขัดแย้งอะไรกัน อ้าว ทำดีก็ทำดี อ้าว เรามาวัด เราอยากมาทำดีกัน เรานั่งสมาธิหมดเลย ต่างคนหลับตาหมดเลย จะไม่รบกวนกันเลย เราทำดีนะ นี่ก็นั่งสมาธิเลย

ไอ้คนนี่มาถึง ทำความดีเหมือนกัน มาถึงก็มานั่งคุยกันขโมยโจงเจง ตั้งวงเหล้า เขาบอกเขาทำดีเหมือนกัน เขากินเหล้า กินเหล้าดื่มนะขัดแย้งไหม อ้าว เขาเข้าสังคมนะ เขาเข้าสังคม เขาประชาสัมพันธ์กัน เขากำลังมีความสุข กินเหล้าเมายากันนะ ก็ความดีของเขา แล้วความดีอย่างนั้นก็มาเทียบกับศีลสิ เห็นไหม ผิดแล้ว เขาผิดศีลแล้ว

นี่ไง ถ้าคนมันมีความคิดนะ เอามาเทียบได้ ทำตามอาจารย์ ไซ้ ทำตามอาจารย์ ถ้าเป็นความดีจะไม่ขัดแย้งกัน แต่ถ้าไม่เป็นความดี ดีไม่จริง มันจะขัดแย้งกัน แล้วจะมีพระไตรปิฎกมันเป็นเครื่องตัดสิน ฉะนั้นเวลาใครถามว่าอาจารย์สอนๆ เราจะย้อนเลยว่า ถ้าในสมัยปัจจุบันนี้ ทุกคนอ้างว่าเป็นลูกศิษย์หลวงปู่่มั่นหมด แล้วหลวงปู่่มั่นสอนอย่างไร? เรารู้กันอยู่

หลวงปู่่มั่นสอนพุทธโธ หลวงปู่่มั่นสอนใช้คำบริกรรม หลวงปู่่มั่นสอนบอกว่าให้ทำความสงบของใจเข้ามา หลวงปู่่มั่นบอก

“ดีใดที่ไม่มีโทษ ดินั้นเป็นดีประเสริฐ”

ดีใดที่ไม่มีโทษ แล้วดีที่เขาสอนกันมันมีโทษไหม ดีที่มีโทษนะมันดีที่ผิด ดีแท้คือดีที่บริสุทธิ์ ดีที่ไม่มีโทษ สมัยหลวงปู่่มั่นท่านก็สอนมาอย่างนั้น สมัยพระพุทธเจ้าสอนมาอย่างนั้น นี่พูดถึงสงฆ์ปกครองสงฆ์นะ แล้วในสงฆ์ปกครองสงฆ์ ถ้าสงฆ์มันดี แล้วสงฆ์ไม่ดีละ สงฆ์ไม่ดีเขาก็มีปัญหา

ที่นี่เราเป็นชาวพุทธ เราเข้ามาในศาสนา เราต้องฟังหูไว้หูใจ พระพุทธเจ้าสอนไว้ นะ กาลามสูตร อย่าให้เชื่อแม้แต่เราพูด อย่าให้เชื่อครูบาอาจารย์พูด อย่าเชื่อ แต่ฟังไว้เป็น ประเด็น ฟังไว้ องค์นี้ท่านว่าอย่างนี้ แล้วเราก็เอามาพิสูจน์กันไง นี่จากข้างนอกนะ ถ้าจาก ข้างในนะ เวลาภาวนาไปมันจะรู้หมด อันนี้สำคัญมาก เราถึงว่าต้องคัดกรองแล้วโลกคิด กันอย่างนั้น

จำไว้เลย คุณเราไว้ เวลาใครมา เขามาอย่างไรเราก็รับรู้ นะ บางทีเราสงสารมากนะ เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะที่เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์สอน พระเรานี้ นะ เขาเรียกว่าทำ ศรัทธาไทยให้ตกร่วง แบบเช่นพวกโยมนี่ศรัทธาในศาสนา แล้วเราไปทำอะไรหรือทำสิ่ง ใด ให้โยมไม่พอใจ โยมจะออกจากศาสนาไป คือไม่ศรัทธาในศาสนาอีก ถ้าทำศรัทธา ไทยให้ตกร่วงเป็นอาบัติปาจิตตีย์เลยละ

จะนั่นคน เวลาคนมาวัดนะเขาศรัทธาใหม่ เขาอยากมาวัดใหม่ เขาก็อยากใช้ใหม่ เขาก็ศรัทธาใช้ใหม่ แล้วเราไปเอ็ดเขานี่เราเป็นอาบัติปาจิตตีย์หรือเปล่า ถ้าพูดถึงธรรม วินัยนะ ถ้าทำศรัทธาไทยให้ตกร่วง เขามีความศรัทธามาก แล้วเราไปทำให้เขาเสียใจ เขา ประชดประชันไม่เข้าศาสนาเลย ทำศรัทธาให้มันเปลี่ยนไป แต่สำหรับเรานี้ เขามานี้เขามี ความเห็นอันหนึ่ง ความเห็นของโลกๆ ใจ เข้าใจว่าพระนี่เป็นบุคคลสาธารณะ

เวลาโยมมา พระต้อง โอ้โฮ ต้องบริหารจัดการ พระต้อง โอ้โฮ โยมน้ำกินอยู่นั้น นะ ห้องส้วมอยู่นั้นนะ อ้าว โยมร้อนใหม่ จะเอาพัดให้ นะ อันนี้มันก็ไม่ใช่ เพราะถ้าเป็น พระ ใจที่สูงกว่าจะดึงใจที่ต่ำกว่าให้สูงขึ้น ถ้ามาวัดนะ “ดีใจที่ไม่มีโทษ” ในดีของเอ็งที่ ศรัทธาก็ดีของเอ็งอยู่แล้ว แต่ดีของพระเจ้าต้องการความสงบสงัด วัตรปฏิบัติ ในวัดนั้น ต้องการความสงบความวิเวก

ในวัดนั้นเขาต้องการคนที่มึสติ การเคลื่อนไหว ขับรถเข้ามาให้ขับช้าๆ แล้ว สังเกต พระยืนบนศาลาเต็มเลย ขับรถมาไม่เคยเห็น วนไปวนมา วนมาวนไป ภูเขาพวกนี้ มันจะบ้า ก็พระก็นั่งอยู่ที่นี่ มันขับรถเข้ามานะมันก็วนมาแล้วก็วนออกไป มันก็หมุนอยู่นั้น มันต้องไล่ออก ไล่มันออกไป นี่ไง ไปวัดแล้วต้องทำศรัทธา ให้ตกร่วงมันจะศรัทธาใหม่

เข้าวัดเข้าวาmani วัดนะ เราเคยเข้าแต่วัดปกติ วัดบ้านไร่ไหม วัดบ้านนะเขา วัดนะ วัดของเขานี้เขาหาผลประโยชน์ เขาก็วัดไปบริหารจัดการ เขาสร้างตลาดในวัดกันแล้ว เป็นที่จอดรถ ให้อิความสงบสงัดเขาไม่ถือหรือ เพราะอะไร เพราะตลาด ตลาดต้องการ คน ให้คนเข้ามาพลุกพล่าน เพราะเขาทำตลาดนัดกันไง ถ้าเป็นวัดอย่างนั้นมันก็เคยชินไร่ไหม?

พอมาวัดป่า เข้าวัดอย่างนั้นเคยแล้ว ความเคยใจ วัดก็คือวัด วัดอื่นก็เป็นวัดอย่างนี้ เว้ย ภูไปวัดไหนๆ ก็มีแต่คนต้อนรับทุกที่นั่น ทำไมภูมาวัดนี้ ทำไมไม่ต้อนรับภู ภูนี้มันสุด ยอดคน อ้าว มึงก็กลับบ้านมึงไปสิ มาวัด เราวัดใจเราก่อน

๑. เราเป็นคฤหัสถ์ ศีลเราศีล ๕

๒. ท่านเป็นพระ ท่านศีล ๒๒๗

ยังท่านปฏิบัติด้วย ท่านต้องการความสงบของท่าน โดยวุฒิภาวะมันต่างกันราวฟ้ากับดินอยู่แล้ว ระหว่างพระกับคฤหัสถ์ คฤหัสถ์เข้าไปในวัด มันต้องรู้ฐานะของเราว่าเราเป็นใคร แล้วเราเข้าไปหาอะไร แล้วถ้าพระองค์นั้นเป็นพระที่ว่างเปล่า ไม่มีข้อวัตรปฏิบัติ เขาจะสื่อความหมายอะไรกับเราไม่ได้เลย ถ้าองค์นั้นเป็นพระที่จริง เขารู้ใจเราตั้งแต่เราเข้ามาในวัดแล้วนะ เขารู้ถึงความรู้สึกของเราเลยนะ

บางคนเข้ามา เคารพนบนอบเข้ามาดี ดีก็ดีเลย บางคนเข้ามานะ “โอ้อโฮ จะมาทำบุญนะ จะมาทำบุญ ทำไมไม่ต้อนรับฉัน” “บอกไม่รับ” “ไม่รับได้อย่างไร? ก็จะมาทำบุญนะ” นี่ถือสิทธิ์ตามเป็นชาวพุทธใจ

มันการทำบุญนะ พระนี้มีสิทธิ์รับนะ มีสิทธิ์จะรับก็ได้ ไม่รับก็ได้ เวลาเราไปที่โพธาราม เขามาจะนิมนต์ไปฉันข้าว เราบอกไม่รับ เขาบอกเป็นอาบัติ เพราะโยมนิมนต์ไม่รับกิจนิมนต์เป็นอาบัติ เราถามว่าเป็นอาบัติตรงไหน?

ในการปฏิบัติ ภิกษุจำพรรษาที่นี้หนึ่งพรรษา จะไปไหนโดยที่ไม่บอกลาอาจารย์ได้ ๑ เดือน คำว่าไม่บอกลานั้น ถ้าภิกษุจำพรรษาที่นี้ ได้รับกฐิน จะไปไหนโดยที่ไม่บอก

ลาอาจารย์ได้ ๔ เดือน การที่เราจำพรรษาที่นี่ แล้วที่นี่มีพระอยู่ ๑๐ องค์ เวลาโยมเข้ามาจะมานิมนต์ไปฉันข้าว ไข่ใหม่ เราก็บอกว่ารับไว้ ๑๐ องค์ วันนั้นๆ

ทีนี้ภายในเดือนนั้น พระใน ๑๐ องค์นั้นจะไปไหนโดยที่ไม่บอกอาจารย์ก็ได้ การที่เขารับกิจนิมนต์ไว้ก็ขาดไปแล้ว นี่ไง แล้วทำบุญ กิจนิมนต์นะ คนที่รับกิจนิมนต์แต่ไม่ได้บอกกับอาจารย์ ในป่าติโมกข์นะ เราเป็นอาจารย์ เราเป็นเจ้าอาวาส ภิกษุเข้ามาจะขอยู่อาศัยกับเรา ต้องขอนิสัย พอขอนิสัยเราแล้ว ไปไหนโดยที่ไม่บอกเราเป็นอาบัติ ปาจิตตีย์ ไปค้างแรมในวิกาลไม่ได้บอก

ฉะนั้น ถ้าไปไหนไม่ได้ อยู่กับเรา ๑๐ องค์ก็ต้องอยู่กับเรา ๑๐ องค์ไข่ใหม่ เรารับกิจนี้ไว้ ๑๐ องค์ ๑๐ องค์นี้ก็ต้องไปฉันหมดไข่ใหม่? ทีนี้ไม่บอกลาไปเอง ไม่บอกลาไปเอง เป็นอาบัติ แต่ถ้าได้อานิสงส์ของการจำพรรษา ไม่เป็นอาบัติ ทีนี้กิจนิมนต์ถึงไม่มีความหมายไป ทีนี้ไอ้กิจนิมนต์ เวลาโยมมานิมนต์แล้ว เราไม่รับกิจนิมนต์ เราเป็นอาบัติๆ ไม่ใช่หรอก มันอยากได้ของขาว ไม่มีหรอก กิจนิมนต์ มานิมนต์ จะรับก็ได้ ไม่รับก็ได้ ไม่มีความจำเป็นไม่รับ

อยู่ที่บ้านตาดมาไม่มีกิจนิมนต์เลย ใครนิมนต์ไม่ได้เลย อย่างนั้นวัดที่บ้านตาดเป็นอาบัติหมดทั้งวัดเลย ด้วยความเชื่อของสังคมวัฒนธรรม ว่าพระนี่ต้องมีความเมตตา เวลาเราทำบุญกุศล เราก็อยากได้พระมาฉันข้าว ทีนี้เราก็ไปนิมนต์พระต้องมา ไม่มาพระเป็นอาบัติ ฎไม่รู้ว่าจะศาสนาพุทธหรือว่าศาสนาผีของมึง เพราะศาสนาอย่างนั้นมันเป็นความเข้าใจของสังคม โลกเป็นใหญ่ไม่ใช่สงฆ์เป็นใหญ่

ถ้าสงฆ์เป็นใหญ่ เราบวชใหม่ๆ นะ เราเป็นพระเพิ่งบวช เราไม่รู้อะไรเลย เราไปอยู่กับครูบาอาจารย์องค์ไหนนะ ไปฉันเราไปฉันมาทั่ว ไปฉันงานจ้างงานอะไรไปเห็นมาหมด เห็นแม่งรำ กินไก่กินเป็ดกินเห็ด ไปเห็นมาหมดเพราะ โทษนะ เราอยู่กับพระมาเรารุดงค์มา พระที่ฉลาดก็เยอะ หัวหน้าที่ดี พาเราไปที่ดี บอกผิดบอกถูกเราก็เยอะ พระที่โง่ พาเราไปสมบุกสมบัน พาไปให้เขาเหยียบย่ำก็เยอะ

บางทีไปฉันนะ ไปนั่งกับพื้นนะ ให้พวกมันเดินเหยียบหัวไปเหยียบหัวมา หัวหน้าโง่โง่ เกรงใจเขาไป อยากได้ลาภจากเขา ทำเลย ไอ้เรานั่งอยู่ข้างหลังก็ อืม หัวหน้า

กูโง่ กูก็ต้องแก้งโง่ไปด้วย เจย ให้เขาเหยียบไปเหยียบมา เราผ่านสังคมอย่างนี้มาเยอะ สังคมที่หัวหน้าเป็นโง่ๆ พาเราไปเผชิญภัยก็มี หัวหน้าที่ฉลาดพาไปฉนั้นะ

“หงบนะ อย่างนั้นผิดนะ อย่างนี้ถูกนะ อย่างนั้นไม่ดีนะ อย่างนี้..”

ท่านสอนเราก็เยอะ สงฆ์ปกครองสงฆ์ ฉะนั้นสงฆ์ปกครองสงฆ์ อยู่ในสังคมสงฆ์ เรารู้อะไรอย่างนี้แล้ว เวลาปฏิบัติ เวลาปฏิบัติยากกว่านี้อีก เวลาเราจะไปอยู่ที่ไหนนะ สังคมที่ดี เพื่อเป็นการประพฤติปฏิบัติธรรมาะ แล้วเวลาปฏิบัติไป ถ้าอาจารย์ไม่เป็นสอน ไม่ได้ สมาธิมันยังไม่รู้เลย

แม้แต่ ถ้าคนไม่รู้จักสมาธินะ อย่างครูบาอาจารย์ หลวงตา ครูบาอาจารย์เราเป็นพระที่ดี ทำไมท่านไม่ให้พระไปไหนเลย ท่านไม่ให้มีกิจนิมนต์เลย ไม่ให้ทำงานเลย เออ ถ้าเป็นพวกเรานะ เอ๊ะ พระไม่ให้ทำงานเลย ไม่ให้ทำอะไรเลย พระมันจะฉลาดได้อย่างไร? มีแต่พระโง่ๆ นะสิ แต่ความจริงนะ พระของท่านนะ ไม่ให้ทำอะไรเลย ไม่ให้ทำงานเลย ให้หลับตาอย่างเดียวนะ พระของท่านกลับฉลาด

เพราะเราเที่ยวมาทั่วประเทศไทยนะ ทั่วประเทศไทยเหมือนกัน วัดแทบทุกวัดเลย บอกว่าจะสร้างพระ สร้างพระ สร้างไม่ได้ แต่วัดหลวงตานี่นะ ท่าน วัดป่าบ้านตาด เป็นการสร้างพระที่เป็นผู้นำ สร้างพระเหมือนโรงเรียนฝึกหัดครู ราชภัฏ เพื่อให้ออกไปเป็นครูสอนเด็ก ที่วัดป่าบ้านตาด ท่านจะฝึกพระให้เข้มแข็ง แล้วพระให้ยืนบนขาตัวเองได้ แล้วพระองค์นี้ไปอยู่ที่ไหนก็ได้ แล้วพระองค์นั้นจะสอนตัวเองได้แล้ว สอนคนอื่นได้ด้วย

แต่พระที่อื่นนะ ส่วนใหญ่แล้วนะ ถ้าหัวหน้าพาทำก็ทำตาม ถ้าหัวหน้าไม่อยู่นะ เราก็ร้อง มอๆ มันตัดสินใจไม่ถูกเหมือนกันละ นี่ไง คนมองมุมกลับหมดนะ โลกกับธรรมมองต่างกัน แต่ว่าที่อื่นนะ อื้อ จะสร้างผู้นำนะ จะสร้างพระวิปัสสนาจารย์ โอ๊ย เป็นรุ่นๆๆ เลย วิปัสสนาจารย์ สอนแล้วจะไปสอนคนอื่น มีงสอนตัวเองได้หรือเปล่า?

พระวิปัสสนาจารย์ มีงรู้ไหมสมาธิเป็นอย่างไร? มีงเคยทำใจมีงให้สงบไหม? แล้วบอกความสงบ พุทโธไม่ต้องทำใช้ปัญญา ใช้ปัญญา ปัญญาวิปัสสนา วิปัสสนาด้วย

ปัญญาไปเลย คิดแบบโลกๆ ใจ ก็เราคิดทางวิชาการใช่ไหม? คนที่มีปฏิภาณไหวพริบ คนนี้มีสมอง คนนี้คิดเก่ง คนนี้มีปฏิภาณเก่ง คนนั้นมีปัญญาใช่ไหม?

อันนี้มันเป็นโลกิยะปัญญา ปัญญาภิเลส ปัญญาเอาไฟมาเผาตัว อยากรวย อยากใหญ่ อยากมีปัญญามาก อยากได้ด็อกเตอร์ อยากได้ศาสตราจารย์ทางวิชาการ ทำเกือบตาย ได้กระดาษมาแผ่นหนึ่ง ได้เป็นด็อกเตอร์ ยังไม่รู้จะไปทำอะไรกินเลย โง่ฉิบหาย นี่โง่โลกิยะปัญญา ปัญญาวิชาชีพ ทำศาสตราจารย์กันนะ ทำวิชาการนะ เสนอแล้วเสนอกินนะ เอกกระดาษแผ่นหนึ่ง ได้ประกาศนียบัตรมาใบหนึ่งมาแขวนไว้บ้าน

แล้วทุกข์สุขยังไม่รู้ ยังไม่รู้ แต่ถ้ามานั่งหลับตา เห็นไหม เรานั่งหลับตา นั่งพุทโธๆ มันเป็นความสุขความทุกข์ในใจเรา มันจะเป็นโลกุตตรปัญญา ปัญญาของพระพุทธเจ้า ปัญญาของการภาวนามยปัญญา ปัญญาที่การชำระกิเลส มันไม่ใช่ปัญญาที่เราจะไปเถียงกัน มึงชนะมึงแพ้กูหรือ มึงเถียงกับกิเลสมึง ถ้าจิตสงบคือเถียงกับกิเลสเอากิเลสอยู่ในอำนาจของตัว พุทโธๆ มีสตินี้ มันเถียงกับกิเลสจนกิเลสมันยอมแพ้

พอกิเลสยอมแพ้นะ โอ้ ว่าง โลง ไม่มีกระดาษนะ ไม่มีใครรับรอง มันเป็นสันติฉนุญโก มันเป็นปัจเจกตั้ง มันเป็นสังขธรรม สังขธรรมที่เกิดขึ้นมาจากหัวใจ แล้วหัวใจมันมีสังขธรรม หัวใจที่มันรู้จริงขึ้นมา หัวใจนี้มันไม่รู้จักสมาธิหรือ แล้วสมาธิที่มันเกิดขึ้นมาอย่างนี้ สมาธิมันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นมาจากอะไร? เกิดขึ้นมาจากภาวะแวดล้อม

ภาวะแวดล้อมในวัด วัดที่เขาอยู่กันอย่างไร? วัดที่เขาอยู่กันด้วยความสงบ วัดที่เขาปฏิบัติปฏิบัติ วัดที่เขาออกบิณฑบาต เขามีข้อวัตรของเขา เพราะเขารักษาหัวใจของเขา เขารักษาการเคลื่อนไหวของจิต รักษาการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวของจิตอยู่ตลอดเวลา พอรักษาการเคลื่อนไหวของจิตอยู่ตลอดเวลา เวลาไปนั่งสมาธิขึ้นมามันก็ง่ายขึ้น ผู้บำเพ็ญเขาต้อง.. ตั้งแต่

หลวงตาท่านบอกอย่างนี้นะ ท่านไปวัดไหนนะ ท่านรู้เลย พระในวัดนั้นดีหรือไม่ดี คุณแก่ศาลา คุณแก่วัด รถวิ่งเข้าไปในวัด รู้เลย เออ เฮ้ย พระวัดนี้มีวัตรอยู่เว้ย เพราะอะไร? เพราะเขาเก็บกวาดสะอาดเรียบร้อย ศาลาคุณเป็นที่เป็นทาง ถ้าเข้าไปในวัดนะ ยิ่งกว่าตลาดนะ วัดนี้ไม่มีพระ มีแต่คนหัวโล้นห่มผ้าเหลือง พระไม่มี เพราะมันไม่รู้จักข้อวัตรปฏิบัติ

ของมัน มันไม่รู้ถึงหน้าที่ของมัน เข้าวัดไปมันก็รู้แล้ว คนที่มี คนที่ปฏิบัติ มันอยู่ตรงนี้ เพราะถ้าใครจะปฏิบัตินะ

คิดดูสิ เอ็งไปนั่งสมาธิแล้วเขาคูยกันลั่น เอ็งนั่งได้ไหม? เวลาเรานั่งสมาธิกันนะ ใครมาทำเสียงดังให้เรา เราก็รำคาญ เราก็หนวกหูพอแรงแล้ว แล้ววัดที่พระเจ้าประพฤติ ปฏิบัติกันมา เขาต้องการสงวนรักษาสິงนี้ แล้วเวลาโยมเข้ามา ก็อยากให้วัดเป็นตลาด แล้วตัวเองก็คิดว่าวัดคือตลาด แล้วเข้าวัดมาก็จะเอาแบบตลาดเข้ามา แล้วเข้ามาแล้วพระไม่รับก็จะไปเฟ่งโทษพระไง แล้วบอกอย่างนี้ทำศรัทธาให้ตกรวง ไม่ตกหอรก

เพียงแค่พระที่เขาวิฤติภาวะเขาจะสอน ให้พวกเรานี้เจริญขึ้นดีขึ้น คำว่าเจริญขึ้นดีขึ้น เจริญขึ้นดีขึ้น ที่หัวใจมันรู้จักตัวมันเอง รู้จักพัฒนาขึ้น พอหัวใจพัฒนาขึ้น เห็นใหม่ มัน คนเราดีขึ้น คนเราเป็นคนดีนะ เครื่องใช้ไม้สอยเราจะสะอาดเรียบร้อยหมดเลย คนเราหัวใจไม่ตี เครื่องใช้ไม้สอย มันปล่อยอึไหละเซะตามธรรมชาติ

ถ้าคนเรานะ ถ้ามันเป็นคนที่ดี เครื่องใช้ไม้สอยมันจะสะอาด มันจะเก็บดี ดูอย่าง คนเสียดสี คนบ้าสิ ดูเขาใส่เสื้อผ้าสิ ผุ่นหนาเป็นคืบ โอ๊ย ผุ่นหนาเป็นคืบยังไม่เป็นไรเลย สะอาด เรียบร้อย แล้วพูดประสาเรานะ นิพพานไง มันปล่อยวางได้ไง นิพพานของโลก มันเป็นนิพพานอย่างนั้น นิพพานแบบว่าพะรุงพะรังทั้งตัว นิพพาน ปล่อยวาง ไม่คิดอะไรเลยนะ นั่นไง นิพพาน

เดี๋ยวนี้นิพพานเป็นอย่างนั้นหมด ไม่มีเหตุไม่มีผล แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา นะ ทำความสงบอย่างไร? ใช้ปัญญาอย่างไร? วิปัสสนาอย่างไร? เอาชนะกิเลสอย่างไร? ฆ่ากิเลสอย่างไร? เป็นชั้นๆ เข้าไป แล้วพอมันสิ้นกิเลสนะ สติสัมปชัญญะพร้อมสมบูรณ์ทุกอย่างอัตโนมัติหมดเลย นั่นนิพพานของ นิพพานจริง นิพพานจริงๆ นะ มันมีความรู้ มันมีของมันจริง

องค์กร เห็นไหม องค์กรที่มันเข้มแข็งขึ้นมา คุณะ คุณี แล้วโลก เราจะบอกว่าโลก เวลามองธรรม มองโดยโลกก็คิดแบบโลก แล้วคิดโดยโลกหมด แม้แต่พระนะ พระที่ยังไม่ปฏิบัติ ยังไม่ได้ถึงเหตุถึงผลก็มองใน โลก คำว่ามองใน โลกนะ มันก็มองไม่ออกว่า เรา

จะไม่อยากพูดคำนี้เลย แต่มีมันเป็นบุคลาธิษฐานเปรียบเทียบ ว่าวิมุตติกับสมมุติมันซ้อนกันอยู่ จะว่าซ้อนกันอยู่ จะว่าวิมุตติโดนซ้อนอยู่ ไม่ได้ เพราะมัน..

ถ้ามันซ้อนอยู่ มันต้องมีจริงสิ มันต้องเป็นโดยธรรมชาติสิ แต่มีมันมีฐาน จิตที่มันจะเป็นวิมุตติได้ แต่มันยังไม่เป็นวิมุตติหรอก ฉะนั้นวิมุตติมันยังไม่มีในเราหรอก เรามีแต่สมมุติใจ อย่างเช่น โบสถ์ อย่างนี้ เห็นใหม่ เวลาแล้วที่อื่นเขาบอกว่า ศาสนสถานของเขาคือที่อยู่ของพระเจ้า ที่อยู่ของพระเจ้า คายตัวไข้ไหม?

อย่างโบสถ์ของเรา โบสถ์ของเรา เห็นใหม่ โบสถ์ของเราเป็นที่ทำวัตรสวดมนต์ตอนเย็น เป็นที่ภาวนาของญาติโยมที่ไปภาวนาในโบสถ์ก็ได้ เป็นที่บวชพระ เป็นที่บวชพระนี่สมมุติ เรื่องโลก สมมุติบวชพระออกมา แต่บวชออกมาแล้ว บวชออกมาแล้วเป็นพระหรือยัง เป็นพระโดยสมมุติใจ แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมา วิมุตติมันจะมีเอง โบสถ์นี้เป็นสมมุติ เราถึงบอกพระพุทธเจ้านี้ฉลาดมาก

ถ้าไม่มีโบสถ์ ไม่มีโบสถ์นะ โบสถ์นี่คือวิสุทธคามสีมา เป็นที่ทำสังฆกรรมของสงฆ์ แล้วเวลาเราคิดทางโลกว่า พอวิสุทธคามสีมา ไปขอวิสุทธคาม วิสุทธคามนี้ ตั้งแต่ผิวหนังยันไปลึกในโลก ก็ว่ากันไป นี่มันเป็นธรรมวินัยนะ ในศาสนาพุทธเรา ถ้าวิสุทธคามสีมา ใครจะมาเวนคืนไม่ได้ ใครทำอะไรไม่ได้เลย ต้องออกกฎหมาย ออกกฎหมายอย่างเดียว นี่เป็นกฎหมาย

ศาสนาพุทธนี้เป็นศาสนาประจำชาติ มันมีกฎหมายตรงนี้ แล้วถ้าเป็นกฎหมายตรงนี้ ที่วิสุทธคาม เวน เอาคืนไม่ได้ ถ้าจะเวนคืนได้ ต้องออกกฎหมายเฉพาะ นี่พูดถึงมองทางโลกใจ มันขลังนะ โอ้ นั่นวิสุทธคามสีมานะ เป็นสมบัติของพระพุทธเจ้า ใครเอาคืนไม่ได้ ไม่ได้เลย มันขลังตามทางวินัยใจ แต่ถ้าความจริง เวลาบวช วิมุตติมันอยู่ที่ใจ มันไม่ได้อยู่ที่โบสถ์ แต่คนเราไปบวชในโบสถ์ไข้ไหม? บวชออกมาเป็นสมมุติ เป็นสมมุติเห็นใหม่

เริ่มต้น พระที่ดี พระที่เป็น ที่มีคุณธรรม เขาจะมอง เขาจะรู้จักที่มาที่ไปไง ที่มา จากเริ่มต้นของมนุษย์ เราเกิดเป็นคน เราเกิดเป็นคนขึ้นมา จิตมันมาเกิดมันไม่มีใครเห็น นี่ไม่มีใครเห็น พระพุทธเจ้าจะให้เห็นตรงนี้ ให้เห็นตรงนี้ก็ให้ทำสมาธิ ถ้าใครทำสมาธิ

ขึ้นมา จะรู้จักจิตของเรา จะเห็นตัวของเรา แล้วตัวจิตตัวนี้มาแก้ไข พอมาแก้ไขนะ มาแก้ไข ที่ว่าเป็นไม่เป็นมันอยู่ตรงนี้

คนถ้าเป็นนะ คำว่าเป็นหมายถึงว่ามันรู้จักแยกถูกแยกผิด ถ้าคนเขาว่าภาวนาเป็นแล้วนะ มันเห็นผิดเห็นถูก คนเรามันเห็นผิดเห็นถูก มันจะพลอบ้าง แต่ แต่ถ้าสติปั้บมันจะรู้ถูกรู้ผิด คือแบบว่ามีจุดยืนที่เดินไปได้อย่างนั้นเถอะ คนภาวนาเป็นนะ ถ้าไม่มีใครสอนเลยนะ ก็สามารถเอาตัวรอดได้แล้ว คือว่ามันเดินทางถูกแล้ว มันสามารถช่วยเหลือตัวเองไปได้

แต่คนภาวนายังไม่เป็น มันเหมือนแยกถูก แยกผิดยังไม่ถูก ถ้าแยกผิดแยกถูกยังไม่ถูก มันแยกแล้วคือแยกมั่ว แยกมั่วมันก็ไปแบบมั่วๆ แต่ถ้ามันเป็นนะ มันแยกถูกแยกผิดถูก ถ้าแยกผิดแยกถูกถูก มันก็ยังผิดอยู่ เพราะมันยังไม่ถึงที่สุด คำว่าภาวนาเป็น แต่ยังไม่ถึงที่สุด คือยังไม่เป็นพระโศดาบัน แต่ถ้าเป็นพระโศดาบันนะ ตายตัวแล้ว

ที่นี้พอมันไป ใจตรงแยกผิดแยกถูก ที่นี้แยกผิดแยกถูก เพราะอะไร? เพราะมันมีมิจจากับกัมมามาใช่ใหม่? มิจจาคือผิดสัมมาคือถูก ที่นี้แยกผิดแยกถูกนี้ เพราะสติเราไม่ดี หรือมูมมอมองเราผิดพลาด เห็นใหม่ เราจะบอกว่าแยกถูกแยกผิดถูกถูก แต่บางที่เรายังทำไม่ถูก เพราะว่าสติมันอ่อน สมาธิมันอ่อน มันเป็นไปได้ธรรมดา

ที่นี้ภาวนาเป็น มันพอก้าวเดินไปได้แล้ว นี่ครูบาอาจารย์ถึงว่าภาวนาเป็นไม่เป็น ท่านบอก เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะพูดกัน นี้ภาวนาเป็นแล้วนะ คูอย่างที่หลวงตาท่านพูด หลวงปู่เจี๊ยะท่านเล่าให้ฟังไ้ ว่าหลวงตาบอกไ้ บอกกับหลวงปู่เจี๊ยะ บอกว่าหลวงปู่บัวนี้พิจารณา พิจารณากาย การพิจารณากาย ขุดลอกกาย เก่งมาก เห็นใหม่ มันไปของมันได้

หลวงปู่เจี๊ยะ เวลาพระยังบอกเลย “พวกนี้พิจารณาเดินหน้าไปแล้ว ไปได้แล้ว” ที่นี้ไปได้แล้ว มันอยู่ที่วาสนา วาสนาของเราถ้าเข้มแข็ง เรามีความสนใจดี เราแก้ไขของเราดี มันจะประสบความสำเร็จเร็ว แต่ถ้าพูดถึง เราภาวนาได้แล้ว เราภาวนาเป็นแล้ว แต่มันต้องใช้เวลาระยะยาว หมายถึงว่าทำแล้ว มันยังสงสัยอยู่

ทำแล้วก็ มันจะจริงหรือไม่จริง คือว่าตัวเองปัญญาเยอะ ตัวเองนะขี้สงสัยมาก มันก็ต้องรื้อค้น คูแล พิจารณา ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ แต่ผลจบเหมือนกันนะ ผลจบเหมือนกัน แต่

ระยะก้าวเดิน ระยะการกระทำมันต่างกัน นี่พูดถึงการปฏิบัติข้างใน ถ้าปฏิบัติข้างในมัน เห็นผิดเห็นถูก เห็นผิดเห็นถูกจากสังคม จากธรรมเนียมที่เราอยู่กันเป็นสังคม แล้วสังคมนี มันจะเกื้อ มันจะเอื้อหนุนกัน ถ้าครูบาอาจารย์ที่ดี สังคมที่ดี มันจะเอื้อในการภาวนา

แล้วการภาวนานั้นนะ เรามั่นใจได้ว่าเราภาวนาแล้ว จะไม่มีใครเพ่งโทษ จะไม่มีใคร ประสาโลกนะ ไม่มีใครมาทำให้เราเสียเวลา แต่ถ้ามันไม่เอื้อต่อกันนะ เวลาภาวนา ไปมันก็จะมีการเกาะ เกาะเกาะอะไรกันมันก็ อันนี้มันอยู่ที่หัวหน้า มันอยู่ที่เวรกรรมด้วยนะ เวรกรรมที่เราเจอหุ่กณะดี สังคมที่ดี อันนี้พูดถึงความเอื้อจากข้างนอกนะ

แล้วถ้าความเอื้อจากข้างใน มีครูมีอาจารย์ หลวงตาท่านบอกนะ ถ้าหลวงปู่มันไม่นิพพานไปก่อนนะ เวลาธรรม เวลาแสดงธรรมให้ฟัง ธรรมะมาเตือน แสงสว่างที่รู้ว่าสว่างไสวนี้มันเกิดจากจุดละต่อม ท่านบอกถ้าท่านไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันชี้ ปล่อยให้

ทำไมต้องไปหาหลวงปู่มันล่ะ? พอธรรมมันเกิดขึ้นมาแล้ว ถ้าธรรมไม่เกิด ถ้าธรรมนี้ไม่มาเตือนนะ เวลาไปหาครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ก็ต้องพยายามพูดให้สติ ให้เราจนสนทนแท้ ให้เราเข้ามาหาธรรมที่มาเตือน เพราะหาธรรมที่มาเตือนคือหาโทษ หาจำเลย ถ้าได้จำเลยแล้วนี้ พอธรรมมาเตือน เห็นใหม่ เตือนบอกว่า “แสงสว่างทั้งหมด มันมาจากจุดละต่อมนะ” ได้จำเลยแล้ว

ขนาดได้จำเลยแล้วยังสอบสวนจำเลยไม่เป็นนะ ถ้าหลวงปู่มันอยู่นะ ไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันบอกว่า “นั่นไง ก็จำเลยอยู่ที่นั่น จุดละต่อมเป็นจำเลยใช่ไหม? ก็ชักมันเข้าไปตรงนั้น ตรงนั้นทีเดียวก็จบ ท่านบอกถ้าหลวงปู่มันอยู่นะ ท่านไปหาหลวงปู่มัน วันนั้นต้องสำเร็จเลย แต่เพราะหลวงปู่มันไม่อยู่ ต้องหาเอง ทั่วๆ ที่จับจำเลยได้นะ ธรรมะนี้มันจำเลยมาให้เลย

ธรรมะมาเตือน คือว่าแสงสว่างทั้งหมดที่เห็นสว่างอยู่นั้นนะ มันมาจากจุดละต่อม เอาจำเลยใส่กุญแจมือมาเลย มายื่นให้เลยนะ นี่จุดละต่อม ยังแก้ไม่ถูกนะ เราบอกว่าถ้า การภาวนาข้างใน มีครูมีอาจารย์ คำพูดคำเดียวของผู้ปฏิบัตินี้แหละ อาจารย์ที่เป็นพึงรู้หมด แต่ท่านจะตอบนี้นะ ตอบด้วยการให้เรามีความสะอึกใจ ตอบด้วยเหตุด้วยผล

การตอบนี่นะ มันทำให้คน ผู้ที่รับฟังไขว้เขวไปคนละทางได้เลย มันต้องตอบแบบว่า ประสาเรา เวลาตอบเห็นใหม่ ตอบว่าเราจะเริ่มต้นทำอย่างไร? เช่นอย่างว่าเราจะจับปลาๆ ปลาคือกิเลส เราจะจับปลา เราจะบอกว่าเอาเบ็ดไปตกปลา ไปตัดไม้มาสานเป็นลุ่ม ไปลุ่มปลา ไปตัดไม้มา แล้วไม้นี้ไม้นี้นะ เราก็เอาไม้นี้มาลุ่มเป็นลอบเป็นไซไปตกปลา เราจะเอาวนเอาแหไปตกปลา อ้าว จะตอบอย่างไร?

นี่มันอยู่ที่พื้นที่ใจ ถ้าเป็นเด็กในตลาดไซใหม่ ก็ต้องไปเอาแห ไปซื้ออวน เห็นใหม่ ถ้าเด็กอยู่ในป่า แล้วมึงไปซื้อที่ไหน บ้านมึงมีแต่ไม้ไฟ ไซใหม่ มึงก็ตัดไฟนะๆ เกลานะ การตอบ มันจะตอบเริ่มจากตรงไหน ต้องดูนิสัย คุณจิต ดูว่ามันควรจะเป็นอย่างไร? แล้วจับปลา จับปลามาได้แล้วนะ

จับปลามาได้แล้วนะ ถ้าเป็นคน เด็กมันคิดเกินไปนะ จับปลาแล้วเอาปลาไปปล่อยนะ เสรีอีก เฮ้ย เขาไม่ให้จับปลาไปปล่อย ใฮนี่ ทำไปทำบุญนะ ใฮนี่ เด็กไม่รู้ขึ้นมา ก็จับปลาแล้วไปปล่อย พอจิตมันสงบแล้ว โอ๊ย พิจารณาแล้วปล่อยวาง วาง มันจับปลาไปปล่อย ปลาแม่งลงน้ำไปเลย จับปลามาได้แล้วนะ มึงจะเอาปลาไปขัง จะเอาปลาไปทำอาหาร มึงจะเอาไป.. ใฮ จิตนิสัยนะ

พูดนี้เหมือนตลก แต่ความจริงมันตลกกว่านี้หลายเท่า ความจริงนะ ความจริงของจิตนี้มันตลกกว่านี้เยอะนัก มันดึ้นมันร่นนะ มันแถนะ แล้วบางทีนะ ไม่ได้ทำอะไรเลย เขาบอกว่าไซ ว่าไซนะ มันตลกกว่านี้นะ เราฟังนี้ว่าตลก เพราะเราพูดถึงข้อเท็จจริง แต่เวลาเราเป็นไม่รู้หรอก

เวลาเป็น “อาจารย์ลำเอียง อาจารย์ไม่ยอมรับ อาจารย์ไม่ยอมรับสักที แหม ก็จับปลามาให้ดูทุกที” ก็ปลาฝั่งปลาพลาสติก ปลาฝั่งนะมันไม่ดึ้น ปลาเขามีชีวิตนะ มันอยู่ในน้ำมันดึ้นนะ ใฮของมึงนะ มันปลาพลาสติก ปลาตะเพียนเด็กเล่น เอาแขวนไว้เป็นพวง นี่อาจารย์ปลา อาจารย์ปลา เออ กูก็ว่าปลา เขาสมมุติว่าปลา แต่ไม่ใช่ปลา

เขาสมมุติว่าปลาให้เด็กมันเล่นแก๊ร้องให้มันไม่ใช่ปลาจริงๆ นะมึง ปลาจริงๆ นี่เวลาภาวนามา เพราะเราไปศึกษามากไป เราไปเรียนตามตำรามามาก เป็นสมาธิแล้วว่างๆ โอ๊ย จับแล้วกลายเป็นอย่างนั้นๆ ปลาพลาสติกทั้งนั้น ถ้าปลาจริงนะมันจับมาอย่าง

นั้นไม่ได้ ปลาจริงมันมีชีวิต จับไม่ได้ปลาซ่อนลงน้ำมันสิ้น หลุดมือไปเลย อันนี้มันปลาตาย มันเป็นปลาพลาสติก มันถือมาอวดมึงได้

ถ้าปลาจริงๆ นะ มันจับอยู่ที่นี่ เมื่อกมันสิ้น มันปิด หลุดมือไปเลย มึงจะเอาปลาอะไรมาให้กู ถ้าจับปลาได้นะ ปลาจริงกับปลาไม่มีชีวิต ปลาตาย ปลาพลาสติก มันคนละปลาเว้ย แต่เขาสมมุติว่าปลาเหมือนกัน นี่เวลามา เวลาลูกศิษย์มานะจริงๆ นะ คำพูดนี้มันบอกหมด แต่ลูกศิษย์จะบอกเลย

“หลวงพ่อนี้ลำเอียง ถ้ารักคนไหนก็ว่าคนนั้นใช่ ถ้าไม่รักก็ว่าไม่ใช่” อืม ก็นั่นก็มึงคิดนะ มันจะลำเอียงกับใคร เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะเดี๋ยวเราก็ตายแล้ว เราจะรักใครไม่รักใครก็ชีวิตเขาจะ ชีวิตของคนๆ นั้น เราจะรักใคร เราจะดูแลใคร เราจะช่วยเหลือใครก็ชีวิตของเขา เราก็คือเรา เราอยู่ด้วยกันเป็นสังคมนะ เรามาเจอกันเหมือนสวะ ผลของวิญญูะ เรามาเจอกันแล้วเราก็จะแยกกันไป เรามาเจอกันอยู่ชั่วคราว ผลของวิญญูะ

เกิดมาแล้วก็มาเจอกันมาสัมพันธ์กัน เราจะเอาประโยชน์จากกันได้มากได้น้อยแค่ไหน แล้วเดี๋ยวเราก็ต้องแยกจากกันไป ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด อย่างเช่นการพูดกันอยู่นี้ สิ้นสุดพอเราจบแล้วก็ต่างคนต่างไป อยู่ที่อยู่ที่ของตัว ก็กลับกันไป อันนี้แค่ชั่วคราว แต่จริงๆ แล้ว ถึงที่สุดแล้ว จิตก็ต้องจากกันไปโดยของจริง ไปตามบุญตามกรรมของจิตดวงนั้น แต่ถ้าจิตดวงนี้ เห็นไหม เราพูดเรื่องศาสนา แล้วองค์กรของเรานะให้เข้มแข็ง

เวลาองค์กรของเราเข้มแข็ง มีสังฆะ มีสงฆ์ที่ปกครองกัน ถ้ามันเข้มแข็ง แต่มันเข้มแข็งเป็นคราวเป็นกาลเพราะคนที่มีบุญนะ เวลาครูบาอาจารย์หลวงตาท่านพูดอย่างนี้เห็นไหม เวลาถ้าเกิดอธิกรณ์ที่ไหน ถ้าท่านไปตัดสินแล้วจะไม่มีใครกล้า ไม่มีใครกล้าฟ้องอธิกรณ์นั้นเลย เพราะท่านตัดสินด้วยสังฆะ ด้วยเหตุด้วยผล มันเถียงด้วยเหตุด้วยผลไม่ขึ้น

แต่ถ้าหลวงตานะ ท่านไปตัดสินที่ไหน เหตุผลมันไม่เห็นอเขาจะ รับประกันได้ว่าเอาเขาไม่อยู่หรอก อันนี้ก็เหมือนกันเราบอกว่าที่หลวงตาท่านไปตัดสินอธิกรณ์ทั้งหมด เพราะท่านมีคุณธรรมในหัวใจของท่าน ท่านพูดด้วยความจริงของท่าน คนเถียง

ไม่ขึ้น มันก็ดูเรียบร้อยดี แต่มันเรียบร้อยเพราะอะไร? เพราะมันเป็นบุญ เป็นบุญ เป็นบุญญาธิการของหลวงตา ท่านมีบุญครอบงำไว้ สังคมถึงได้ร่มเย็นเป็นสุขนะ เพราะคนมีบุญมาเกิด

อย่าคิดว่าสังคมมันจะเป็นอย่างนี้ตลอดไป เห็นว่าคนอื่นทำได้ เราจึงทำได้ อย่าคิด อย่าคิดนะ อย่าคิดว่าเราจะมีความสามารถให้คนนับถือ ให้คนเชื่อฟังเราได้มากได้น้อยแค่ไหน ความที่เขาเชื่อฟังเราได้มากได้น้อยแค่ไหน นั่นสายบุญสายกรรม เห็นไหม สังคมถ้าองค์กรมันเข้มแข็ง องค์กรเข้มแข็งก็จากภายนอกมาไม่มีความหมายเลย

แต่องค์กรของเราอ่อนแอนะ ศักยภาพภายนอกมานะ เห็นไหม ศักยภาพนอก ถ้าเป็นการปฏิบัติ ศักยภาพนอกคือสิ่งแวดล้อม องค์กรของเราคือหัวใจของเรา คือความรู้สึกตามความเป็นจริงในหัวใจของเรา เห็นไหม องค์กรของเราเข้มแข็ง ข้างนอกเข้ามานะ รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันอยู่ข้างนอก มันเข้ามาทำอะไรเราไม่ได้หรอก

แต่ถ้าองค์กรข้างในเราอ่อนแอ มันเข้ามาทำลายเราได้สบายเลย รูป รส กลิ่น เสียง ตีฉันทินินทา มันจะเข้ามาในหัวใจเรา ทำลายหัวใจเรา หหมดเลย ทำลายหมดเลย เห็นไหม องค์กรของเราต้องเข้มแข็ง สถิติปัญญาของเราเข้มแข็ง ปัญญาของเราเข้มแข็ง แล้วฝึกนะ ของอย่างนี้ฝึกได้ พูดถึง ฟังมาตลอด เรามองมาตลอด มองเรื่องนี้มาตลอด

อย่างที่พูดเมื่อวาน เห็นไหม เวลาเขามาพูดถึง เขามา เขามีการศึกษา แล้วบังเอิญ ลูกศิษย์มาที่นี่ แล้วเขาไปบอกกันมา เขาไปขอร้องเพื่อนๆ เขามา เพื่อนๆ เขาเรียนปริญญาเอกหมด จบปริญญาเอกมาด้วยกันหมด จบจากมหาจุฬาฯ แล้วพอมาก็พูดกับเรากำเดียวๆ เราก็พูดกับเขาอย่างนี้แหละ เขาก็บอก เขาพูด เรายังคิด แต่เรามาคิดมุกกลับ มุกกลับหมายถึงว่าเขาอาจจะรู้แต่เขาอาจจะลองภูมิเรา

เขาบอกเมื่อไหร่ชาวพุทธจะรวย? ชาวพุทธจะมีความสุขไป เราก็บอกรวยคืออะไร? บุญคืออะไร? เราย้อนกลับเลย มึงไปทำวิจัยเรื่องบุญก่อน ด็อกเตอร์ เพราะด็อกเตอร์ทั้งหมดเลย มึงทำวิจัยเรื่องบุญ มึงรู้จักบุญหรือเปล่า? มันพูดแบบว่าถ้าน้อยใจก็น้อยใจว่าด็อกเตอร์ยังไม่เข้าใจเรื่องบุญเรื่องบาป นี่มึงด็อกเตอร์อะไรของมึงวะ?

มันบอกว่าบุญก็คือสิ่งที่ประสบความสำเร็จใจ เราบอกมันไปวิจัยเรื่องบุญก่อน กับโยมนี่ เทศน์ให้โยมฟังก็อีกอย่างหนึ่ง นี่จับคือเตอร์ทางพุทธศาสนา แล้วมาไม่โซมาคนเดียว มาเป็นกลุ่มเลย เราถึงมองไป ว่าถ้าปัญญาชนในสังคมของพุทธเราอย่างนี้ แล้วมันจะเอาพุทธศาสนาเราไปทางไหน เราถึงเล่นแรงนะ แต่แรงประสาเรา แรงคำเดียว หัก! หักคอกไก่ลูกเดียวเลย เป๊าะๆ คำไหนมากก็หักๆ หักแล้วอธิบายๆ เพราะเราไม่ใช่เจอชุดนี้ชุดแรก เราเจอมาเยอะมาก

แต่มันเป็นเวลาไป เวลาเจอพวกเรา คุกกับพวกเรา แล้วนักธรรมะนี่มันต้องปูพื้น พูดต้องเป็นร้อยๆ คำ เพื่อความหมายอันเดียว แต่ของเขานี้พูดคำเดียว หักเป๊าะๆ เลย ถือว่ารู้อยู่แล้ว อย่างเช่นหลวงปู่มั่นเวลาเทศน์ ถือว่าพระมีศีลอยู่แล้ว ศีลไม่ต้องเทศน์ ถึงความสงบเลย แต่ถ้าไปที่อื่นนะ ศีลห้า ศีลห้าหมายความว่าอย่างนั้นๆ ครั้งวันนะ นั่งหลับยังไม่รู้ว่าทำอะไรเลย

แต่ของเราถือว่าพื้นฐานพวกเราชาวพุทธ ศีลห้าเป็นพื้นฐานของพวกเราชาวพุทธ อยู่แล้ว พอมาก็พูดถึงความสงบของใจ แล้วทำไม่ได้ ทำอย่างไร? ตั้งสติอย่างไร? สู้มันอย่างไร? ทำอย่างไรให้ถึงที่สุดให้ได้ พอจิตมันสงบแล้ว ถ้าไม่สงบเราใช้ปัญญา ใคร่ครวญมัน แบบถือศีล ต้องใช้ปัญญาเลย ทำสมาธิต้องใช้ปัญญา ปัญญาอย่างนั้นเป็นปัญญาเพื่อสมาธิ ไม่ใช่ปัญญาวิปัสสนา

ปัญญาอบรมสมาธิใช้ปัญญาไป ไม่ใช่ทำสมาธิห้ามใช้ปัญญาหรือให้ใช้ปัญญาใช้ได้ทั้งนั้น แต่เวลามันพูดมันเป็นแบ่งแยกใจ ว่าโลกียปัญญากับโลกุตตรปัญญา ปัญญาที่ใช้ความคิดอยู่นี้มันเป็นโลกียปัญญา คือปัญญาจากปุถุชน ปัญญาจากกิเลส ปัญญาจากสมมุติ ปัญญาจากเริ่มต้น ปัญญาจากเรา ต้องใช้ ถ้าไม่ใช่เลย ปัญญาเอาไว้ทำไม ปัญญาเอาไว้แต่จะไปคิดโครงการ จะไปปล้นเขาหรือ

เวลาปล้นเขาเวลาน้อฉลเขา โอ้โฮ ปัญญาลึกซึ้ง วางแผน ๓ ชั้น ๔ ชั้น เวลาเพื่อทำความสงบของใจ ปัญญาไม่ยอมใช้ ใช้ไม่ได้มันผิด แต่เวลาไปน้อฉล โอ้โฮ ใช้ก็ตลบไม่รู้ปัญญาใช้ได้ทั้งหมด แต่ปัญญาใช้เพื่อความสงบไป เป็นปัญญาอบรมสมาธิ แล้วสมาธิมันเกิดขึ้นแล้ว รู้เอง เอ๊ะ! เอ๊ะ! ใช้คำว่า เอ๊ะ เลยนะ เอ๊ะ โอ้โฮ เป็นอย่างนี้หรือ นั่นนะ

มันเป็นสมาธิแล้ว พอเป็นสมาธิแล้วมันเป็นชั่วคราว เพราะมันเป็นอนิจจัง เดี่ยวมันก็เสื่อม

เสื่อมก็สู้่อีก สู้ทำ พอมันมั่นคงขึ้นมา แล้วปัญญามันเกิดมา เราเป็นคนเทียบเลย โอ้โฮ หลวงปู่มันไง พิจารณาทุกตลอดเลย พอออกมาที่เท่าเท่า พอลาพุทธภูมิแล้ว พิจารณาทุก พิจารณาทุกเหมือนกัน เออ อันนี้ถูกต้อง อันนี้ใช่แล้ว มันต่างกัน ทำไมท่าน พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ท่านยังบอกว่าอันนี้ไม่ใช่ อันนี้ไม่ใช่

พอลาพุทธภูมิแล้วนะ ไปพิจารณาทีเดียว เออ อันนี้ใช่ ทำไมรู้ล่ะ มันคนละปัญญา ไง ปัญญามันแตกต่างกันมาก ทีนี้ปัญญาที่เราเกิด ๆ ขึ้นมา มันเป็นปัญญาอันเดิมนี่แหละ ก็นี่ปัญญาไง ใช่ปัญญาแล้ว ปัญญา โอ้โฮ นี่ปัญญานะ เกียงแล้วเกียงอีก ปัญญานะ ก็ปัญญา ใช่ไม่ใช่ปัญญา แต่มันเป็นโลกิยะหรือโลกุตระระมิ่งไม่รู้ ก็มันเป็นความคิด เป็นปัญญาไง พอมันไปเจอโลกุตระปัญญา มันจะรู้เองเลย เหมือนหลวงปู่มันเลย เออ เออ เออ มันคนละอัน

แต่มันขึ้นมาจากจิตเรานี้แหละ มันวิวัฒนาการขึ้นมา มันสร้างขึ้นมา มันทำขึ้นมา มันไม่ได้มาจากฟ้าหอรอก แล้วไม่ต้องไปเอาแบบว่า เหมือนกับปัญญาชาวกับคำ ไม่ใช่ มันเป็นอันเดิมนี่แหละ เพียงแต่มันแยกไปนี่มันก็เป็นโลกิยะ มันมีตัวตนเรา มันมีสมาธิ พอมันกลับมาที่ฐานของจิตใจใหม่ เป็นสมาธิ มันแยกไปทางนี้เห็นใหม่ มันก็เป็นปัญญา ทางคำ ปัญญาทางขาว

ถ้าปัญญาทางขาวมีสมาธิรองรับ มันไม่มีตัวตน ไม่มีเรายึดมันถือมัน ให้เรา ออกไปทางนี้ พิจารณาทุก โอ้โฮ มันคิดแล้วมันปล่อย ถ้าพิจารณาทุกทางนี้ พิจารณา แล้วกายของกู เออ กูก็ดี เออ พิจารณาอย่างนี้ไปแล้วมันไม่ปล่อย มันยึด ถ้าพิจารณาไปอันนี้นะ เออ เออ ไม่ใช่ของเราเนอะ ทิ้งมันได้เนอะ เออ มันต่างกันนะ จริงๆ นะ มันเป็นอย่างนี้จริงๆ แต่พวกเราทำไม่ถึงจุดนี้ ก็เลยแยกไม่ถูกว่าชาวกับคำ แยกไม่เป็น แต่ถ้าทำเป็นนะ มันเป็นอย่างนี้จริงๆ

ฉะนั้นพออย่างนี้ เราถึงนั่งอยู่ที่นี่ เราถึงฟังออกไป อันนี้พูดแล้วคำๆ ทั้งนั้นเลย คิงหู ไปคำๆ ทั้งนั้นเลยละ แล้วก็บังคับให้เชื่อด้วยนะ ไครมาก็บังคับนะ ต้องใช่ๆ อืม ปวด

หัวเลย เราคิดอย่างนี้ ถ้าเรานะ เราสอพลอเสียหน่อยหนึ่ง เราก็จะบอกว่าใช่ แล้วโยมก็จะว่า โอ้โฮ อาจารย์ดีมากมายทำบุญกุศลใหญ่เลยนะ

แต่ในความคิดเรานะ เราเสียใจ เสียใจคือเราไปบอกให้เขาชะล่าใจ เราไม่ได้บอกเขาให้ตื่นตัว ถ้าเราบอกเขาว่าไม่ใช่ มันต้องทำไปอีก ให้เขาตื่นตัว ให้เขาไม่จมอยู่กับความคิดของเขา ให้เขาได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงใจ เราถึงยื่นกระดาษเขาเดียว “เฉย” บางทีก็เฉยนะ ถ้าคนมันไม่ เออๆ เฉย เราบอก “ใช่” ไม่ได้หรอก

ถ้าบอก “ใช่” บ๊ีบ เราจะได้ลากสักการะ เราจะได้รับความนับถือจากเขา แต่เป็นการ เราทำลายลูกศิษย์เราเอง เราทำลายโอกาสของเขา เราถึงไม่ยอมรับ ทั้งๆ ที่เรายอมรับแล้ว เราจะได้ผลประโยชน์ด้วย แต่เราไม่ยอมรับ เราพยายามจะเปลี่ยนให้เขาพิจารณาทางขวาให้ได้ แล้วพอจะเปลี่ยนให้พิจารณาทางขวาบ๊ีบ ก็อย่างที่ว่า “หลวงพ่อลำเอียง หลวงพ่อไม่จริง หลวงพ่อเห็นแก่ลาภ” เออ เวลาไม่รับเขานะ เขากลับมาให้แต่คำนิทาหมดเลย กับถ้าเรารับ เราได้แต่สรรเสริญหมดเลย ทำไมเราต้องเอาตัวเราแลกล่ะ?

เราไม่ได้เห็นผลประโยชน์ใครทั้งสิ้นนะ เราเห็นผลประโยชน์ของคนถาม เราเห็นผลประโยชน์ของคนที่มาคุยกับเรานะ เราไม่ได้เห็นผลประโยชน์กับเราเลย เพราะเราไม่ต้องการ เราไม่ต้องการอะไรทั้งสิ้น แต่เราต้องการให้ผู้ปฏิบัติเขาได้พัฒนาจิตของเขา แต่มาหาเราจริงๆ นะ มันก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ จริงๆ ที่ว่า มาหาเรา จะได้รับความเห็นด้วยกับเรามาก มีแต่คอยทิ่มๆ

อ้าว ก็คนเลี้ยงช้าง มันจะมีแต่ปลูกอย่างเดียว ช้างนี้มันต้องลงด้วยปลูก ช้างนี้ไม่มีอะไรมีแต่ปลูก มาเถอะ ล่อปู้ๆ ต้องสะกิดให้มันรู้ตัวตลอดเวลา เพื่อพัฒนาการของเรา นะ เพื่อความดีของเราเนอะ

มีอะไรอีกไหม จบ เอวัง